

Onderwerp : Begraafplaatsenverordening
Zaaknummer : 196916693
Verantwoordelijk
portefeuillehouder: G. Dijkstra-Jacobi
Bijlagen : Ja

✿ **Voorgesteld besluit**

1. De Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Westerkwartier 2020 vast te stellen;
2. Het gestelde in de Toelichting beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Westerkwartier 2020 vast te stellen;
3. De Verordening lijkbezorgingsrechten 2020 gemeente Westerkwartier vast te stellen (inclusief bijbehorende tarieventabel);
4. Het gestelde in de toelichting op de Verordening lijkbezorgingsrechten 2020 gemeente Westerkwartier vast te stellen.

Na vaststelling van de beheerverordening door uw raad stelt het college de bijbehorende nadere regels vast. Deze zijn ter informatie bijgevoegd.

✿ **Samenvatting**

Sinds 1 januari 2019 heeft de nieuwe gemeente Westerkwartier 5 verschillende beheerverordeningen en 5 verschillende tarievenlijsten voor de 27 gemeentelijke begraafplaatsen. Verschillende voorwaarden voor begraven en verschillende tarieven voor dezelfde diensten zijn voor inwoners en uitvaartondernemers niet te begrijpen en te rechtvaardigen. Bovendien geeft dit extra administratieve lasten en een grotere kans op fouten. Harmonisering van de beheerverordeningen en bijbehorende nadere regels, alsmede van de verordeningen op de heffing en invordering van de lijkbezorgingsrechten heeft daarom prioriteit.

Een aantal van de huidige beheerverordeningen voldoen niet volledig aan de landelijke wet- en regelgeving, als gevolg van wetsaanpassingen in 2010 en 2011 en een nieuw Besluit op de lijkbezorging en bijbehorende technische adviezen (2013 en 2014). Aanpassing van nieuwe terminologie en regelgeving is daarom vereist.

De administratieve lasten met betrekking tot de vergunningverlening voor grafmonumenten en de heffing van rechten zijn vereenvoudigd in het voorliggend voorstel.

In het kader van een verbeterde dienstverlening en verlichting van de administratieve lasten is de tarievenstructuur vereenvoudigd en zijn de tarieven vastgesteld op afgeronde en gemakkelijker te communiceren bedragen. De tarieven hebben een beperkte kostenonderbouwing, omdat niet alle kosten exact in beeld zijn en deze vanuit de voormalige gemeenten niet meer zijn te achterhalen. De voorgestelde tarieven zijn vergeleken met de tarieven van naburige gemeenten en met crematiekosten.

✿ **Inhoudelijke toelichting**

De herindeling van de voormalige gemeenten Grootegast, Leek, Marum, (deel) Winsum en Zuidhorn vraagt van de nieuwe gemeente Westerkwartier harmonisering van het begraafplaatsenbeleid, de begraafplaatsenverordeningen en de lijkbezorgingsrechten (tarieven). Bij

de harmonisering kunnen gelijktijdig de aanpassingen in de Wet op de lijkbezorging (2010 en 2011), voor zover die nog niet zijn doorgevoerd, worden meegenomen. Het betreft o.a. het gebruik van nieuwe terminologie. De belangrijkste inhoudelijke wijziging in deze wetswijziging betreft het eigendomsrecht van de grafbedekkingen. Vanaf 2010 berust dat voor nieuwe graven niet meer bij de houder van de begraafplaats, maar bij de eigenaar van de grafbedekking, zijnde de rechthebbende van een particulier graf of de gebruiker van een algemeen graf. Sinds 2011, geldt dit met terugwerkende kracht, ook voor oude grafbedekkingen. Dat wil zeggen dat het onderhoud van het graf bij de eigenaar daarvan ligt. Het onderhoud van de rest van de begraafplaats (groen, paden, hagen enz.) ligt uiteraard bij de gemeente (algemene kosten).

Uit overleg met de begrafenisverenigingen en de uitvaartondernemers blijkt dat bij de inwoners de wens leeft om de dienstverlening te verbreden. Het betreft o.a. meer keuzemogelijkheden voor de termijnen van het grafrecht, ruimere asbestemmingsmogelijkheden, nieuwe herdenkingsmogelijkheden en een verruiming van de begraaftijden op buitengewone uren. Deze wensen worden in een volgende fase meegenomen. Een raadsvoorstel hierover kunt u tegemoet zien in 2020. In voorliggend harmonisatievoorstel zijn wel al een verruiming van de begraaftijden en de verlengstermijnen meegenomen.

De beheerverordening (bevoegdheid Raad) regelt zaken op hoofdlijnen en de details zijn uitgewerkt in de nadere regels (bevoegdheid college). De bevoegdheid tot het stellen van nadere regels berust bij het college. Dit maakt het voor het college mogelijk om snel regels te kunnen stellen m.b.t. begrafenissen.

Harmonisering van de beheerverordening van de gemeentelijke begraafplaatsen en de bijbehorende nadere regels per 1 januari 2020 maken het noodzakelijk dat er ook nieuwe tarieven worden vastgesteld.

Voor asbestemmingen en de bijzetting van een asbus zijn, op basis van marktconforme afwegingen, de tarieven verlaagd, omdat ze te hoog waren in vergelijking met omliggende gemeenten en crematoria in de omgeving. De voorgestelde begraafstarieven zijn inclusief basisvoorzieningen, zoals openen en sluiten van het graf, gebruik rijdende baar, afhandeling melding grafbedekking, administratieve kosten en de verwijderingskosten bij het niet verlengen van de graftermijn. Voor deze basisvoorzieningen werden eerder aparte tarieven gerekend. De tarieven zijn zo duidelijker voor de nabestaanden en dragen bij aan een verlichting van de administratieve werkzaamheden. Het is gezien deze voordelen van belang de tarieven voor een langere termijn vast te stellen. Het voorstel is om de tarieven voor vijf jaar vast te stellen (tot 2025).

Graven voor onbepaalde tijd (betreft de begraafplaatsen van de voormalige gemeente Grootegast) worden niet meer uitgegeven vanwege de harmonisatie en de te grote financiële risico's. De tarieven voor de in het verleden uitgegeven graven dekken in de verste verte niet de kosten.

De keuzes binnen de nieuwe beheerverordening voor de gemeentelijke begraafplaatsen zijn onderbouwd in de Toelichting beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Westerkwartier 2020 (die is bijgevoegd).

Beoogd effect en argumenten

1. Harmonisering van de huidige vijf beheerverordeningen en verordeningen op de lijkbezorgingsrechten

Vanuit het gelijkheidsbeginsel is één beheerverordening en één Verordening op de lijkbezorgingsrechten vereist. Tevens komt dit een duidelijke en heldere communicatie met inwoners en ondernemers ten goede en verlaagt het de administratieve lasten.

2. *Voldoen aan landelijke wet- en regelgeving*

Gezien de gewijzigde rechten en aansprakelijkheid is het van belang dat de gemeentelijke begraafplaatsverordeningen voldoen aan de landelijke wetgeving. Het betreft de Wet op de lijkbezorging en het Besluit op de lijkbezorging en bijbehorende technische adviezen. Dit vraagt om tekstuele aanpassingen en inhoudelijke bijstelling.

3. *Vaststelling van de beheerverordening en bijbehorende nadere regels is nodig om de tarieven voor het jaar 2020 te kunnen heffen en invorderen.*

Financiële aspecten

De huidige tarieven van de voormalige gemeenten verschillen sterk. Het doel is te komen tot harmonisatie.

- **2018**

De meest betrouwbare financiële gegevens voor onderbouwing van de tarieven voor 2020 zijn de cijfers, zoals opgenomen in de jaarrekeningen 2018.

2018	Uitgaven	Inkomsten	Dekking	Resultaat
Leek	211.443	149.204	70,56%*	- 62.239
Marum	168.602	95.580	56,69%*	- 73.022
Grootegast	140.816	94.282	66,95%*	- 46.534
Zuidhorn	325.560	165.153	50,73%*	- 160.407
Totaal	846.421	504.219	59,57%	- 342.202

Hieruit blijkt dat geen van de voormalig gemeenten een kostendekkend tarief hanteerden. Het negatieve resultaat van de vier voormalige gemeenten bedraagt € 342.202.

- **2019**

De prognose voor 2019 is:

2019	Uitgaven	Inkomsten	Dekking	Resultaat
Totaal	823.204	536.450	65,17%	- 286.754

Dit betreffen de begrote kosten zoals opgenomen in de programmabegroting 2019 (met een overheadopslag op personeelskosten van 33,94%) en betreft een optelling van de begrotingen van de vier voormalige gemeenten. De kosten (en opbrengsten) voor de drie overgenomen begraafplaatsen in het gebied Middag zijn niet in de begroting (2019) meegenomen. Hierdoor is de verwachting dat het resultaat iets lager zal zijn.

- **2020**

De meest gebruikte voorgestelde tarieven in de voorliggende verordening zijn:

Begraven	€ 800
Grafrechten 20 jaar	€ 1.800
Grafrechten 30 jaar	€ 2.700

De overige tarieven staan vermeld in de tarieventabel, behorende bij de Verordening op de heffing en invordering van de lijkbezorgingsrechten gemeente Westerkwartier 2020.

Uitgaande van 250 begrafenissen (125 x 20 jaar en 125 x 30 jaar), 30 urn bijzettingen en 10 verstrooiingen t.o.v. de nieuwe tarieven van 2020, zijn de geschatte kosten en baten (cijfers gebaseerd op de aantallen van 2019 omgerekend naar een heel jaar):

2020	Uitgaven	Inkomsten	Dekking	Resultaat
Totaal	950.000*	766.750**	80,71%	- 183.250

* betreft een schatting van de kosten van beheer en onderhoud, inclusief de begraafplaatsen in het gebied Middag.

** berekend op basis van de voorgestelde tarieven.

Onderstaand ziet u hoe de nieuw voorgestelde tarieven zich verhouden tot de huidige tarieven per voormalige gemeente:

Totale begraafkosten, inclusief plaatsing monument en uitgifte grafrecht

	HUIDIGE SITUATIE				VOORGESTELD	Verschil
	Grafrecht*	Monument	Begraven**	Totaal	Totaal	
Marum (30jaar)	1.790	165	839	2.794	3.500	706
Winsum (30 jaar)	2.265	173	738	3.176	3.500	324
Zuidhorn (20 jaar)	1.545	220	717	2.482	2.600	118
Leek (20 jaar)	2.084	174	978	3.236	2.600	-636
Grootegast	1.987	225	773	2.985	2.600	***

* In de kosten van het grafrecht zijn de kosten voor algemeen onderhoud meegenomen.

** De nieuwe begraafkosten zijn inclusief graf openen, beschikbaar stellen rijdende baar, sluiten graf en administratieve leges.

*** Aangezien Grootegast een tarief had voor onbepaalde tijd kan het verschil niet worden aangegeven.

Communicatie

De nieuwe beheerverordening en bijbehorende nadere regels en tarieven worden integraal gecommuniceerd met de inwoners via de website van de gemeente, middels de gemeentepagina en een nieuwe folder. Tevens wordt een bijeenkomst belegd met begrafenisverenigingen en uitvaartondernemers, die een belangrijke intermediaire functie vervullen richting de inwoners.

Juridische aspecten/juridische grondslag voorstel

De verordeningen zijn nodig om de juiste tarieven in het belastingjaar 2020 te mogen heffen en om te voldoen aan de laatste wetgeving en jurisprudentie.

☀ Vervolgtraject

Er zijn nog veel vraagstukken, o.a. hoe de gemeente Westerkwartier om wil gaan met de 27 begraafplaatsen. Dit is met (een deel van) uw Raad gedeeld in een informatiebijeenkomst op 18 september 2019. Om ons de tijd te gunnen om op een goede wijze deze vraagstukken in te vullen en met u het gesprek aan te gaan over onderwerpen als:

- Is en blijft het haalbaar om 27 begraafplaatsen te exploiteren;
- Welk kostendekkingspercentage is wenselijk;
- Uitbreiding begraafplaatsen die bijna vol zijn;
- Behoud cultureel funerair erfgoed;
- Oprichten natuurbegraafplaats (motie);
- Aanbieden andere vormen van graven,

hebben wij er voor gekozen u nu alleen een harmonisatievoorstel voor te leggen. Op de andere onderwerpen komen wij in een latere fase (2020) bij u terug.

BIJLAGEN

Nr.	Naam bijlage(n)
1.	Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Westerkwartier 2020
2.	Toelichting beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Westerkwartier 2020
3.	Verordening op de heffing en invordering van de lijkbezorgingsrechten gemeente Westerkwartier 2020
4.	Toelichting Verordening op de heffing en invordering van de lijkbezorgingsrechten gemeente Westerkwartier 2020
5.	Tariefvergelijking met voormalige gemeenten
6.	Nadere regels gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Westerkwartier

Het college van burgemeester en wethouders,

A. van der Tuuk, burgemeester

A. Schulting, secretaris

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Westerkwartier,

Gelezen het voorstel Begraafplaatsenverordening van 5 november 2019,

Besluit:

- 1 De Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Westerkwartier 2020 vast te stellen;
- 2 Het gestelde in de Toelichting beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Westerkwartier 2020 vast te stellen;
- 3 De Verordening lijkbezorgingsrechten 2020 gemeente Westerkwartier vast te stellen (inclusief bijbehorende tarieventabel);
- 4 Het gestelde in de toelichting op de Verordening lijkbezorgingsrechten 2020 gemeente Westerkwartier vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Westerkwartier,
d.d. 11 december 2019.

A. van der Tuuk
Voorzitter

J.L. de Jong
Griffier